

Kristianstads kommun

Rektorn vid Öllsjö skola F-6

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Öllsjö skola F-6
i Kristianstads kommun

Tillsyn i Öllsjö skola F-6

Skolinspektionen genomför tillsyn i Kristianstads kommun under vårterminen 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Öllsjö skola F-6 besöktes av Skolinspektionen mellan den 25 och 27 februari 2014.

Fakta om skolenheten

Öllsjö skola är en grundskola med 301 elever i årskurserna F-6, som tillhör skolområde Väster i Kristianstad kommun och är belägen i Öllsjö, cirka 6 km sydväst om Kristianstad centrum. I varje årskurs finns två parallella klasser och skolan är uppdelad i två skolenheter, Öllsjöskolan F-6 och Öllsjöskolan 7-9. Öllsjö skolan har byggts om för att kunna utvidga sin verksamhet och har sedan 4 år utbildning för hela grundskolan. Personalen vid Öllsjö skola är organiserade i sju arbetslag i två spår som leds av en arbetslagsledare. Dessa sju arbetslag utgörs av personal från både Öllsjöskolan F-6 och Öllsjöskolan 7-9. Det finns även ett arbetslag där representanter för elevhälsan ingår. På skolan finns det också individintegrerade elever som är mottagna i grundsärskolan. Vid Öllsjöskolan arbetar två rektorer. Den rektor som ansvarar för verksamheten inom årskurserna F-6 tillträdde tjänsten i augusti 2013.

Den nationella statistiken för resultaten i de nationella ämnesproven i årskurs 3 visar att 70 procent av eleverna i årskurs 3 nådde kravnivån i svenska och 45 procent av eleverna nådde kravnivån i matematik läsåret 2012/2013. För de elever som undervisas i svenska som andraspråk finns inget registrerat resultat i den nationella statistiken på grund av att så få elever undervisas i ämnet.

Av skolans redovisning för samma läsår framgår att 70 procent av eleverna i årskurs 3 nådde kravnivån på de nationella ämnesproven i svenska, 100 procent nådde kravnivån på nationella ämnesproven i svenska som andraspråk och 45 procent nådde kravnivån på de nationella ämnesproven i matematik. För de samhällsorienterande- och naturorienterandeämnena saknas dokumentation av elevernas kunskapsresultat i årskurs 3. Skolans redovisning visar att andelen elever som nått kravnivån på de nationella ämnesproven varierat över tid och att andelen elever som nått kravnivåerna i svenska varierat mellan 72 (2011) och 86 (2012) procent och i matematik mellan 69 (2011) och 89 (2012) procent. Resultat från ämnesproven i svenska som andraspråk saknas från föregående år då inte några elever fick undervisning i ämnet.

När det gäller betygsresultaten i årskurs 6 vårterminen 2013 så når mellan 98 – 100 procent av eleverna lägst betyget E i respektive ämne. Den genomsnittliga

betygspoängen varierar mellan som lägst 13,7 (slöjd) och som högst 15,7 (samhällsorienterande ämnen). En jämförelse mellan flickor och pojkars resultat i betygen från år 2013 visar störst skillnad i betyg i ämnet hem- och konsumentkunskap där flickornas genomsnittliga betygspoäng är 16,6 jämfört med pojkarnas 12,3. Skillnader i betyg mellan flickor och pojkar kan konstateras då flickornas genomsnittliga betyg i alla ämnen utom slöjd, ligger högre än det genomsnittliga värdet för årskurs 6. På de nationella ämnesproven i svenska, matematik, engelska, fysik och samhällskunskap nådde 100 procent av eleverna kravnivåerna.

Helhetsbedömning

Den genomförda tillsynen av Öllsjö skola har visat att verksamheten i flera delar bedrivs enligt författningarnas krav. Skolinspektionen kan konstatera att det pågår ett fortlöpande kvalitetsarbete på Öllsjö skola och många elever når goda studieresultat, men det finns områden som är i behov av utveckling. Andelen elever i årskurs 3 som nått kravnivån på de nationella ämnesproven visar anmärkningsvärt låga resultat, framför allt i ämnet matematik (45 procent) men också i svenska (70 procent). Skolan redovisar inte någon samlad kunskapsbild av resultaten i samhällsorienterande- och naturorienterandeämnen. Resultaten på de nationella ämnesproven i årskurs 6 visar att samtliga elever nådde kravnivån på de nationella ämnesproven i såväl svenska, matematik, engelska, fysik och samhällskunskap. Även betygsresultaten i årskurs 6 vårterminen 2013 visar att mellan 98 – 100 procent av eleverna lägst når betyget E i respektive ämne. Det sker således en förbättring av resultaten från det att eleverna lämnat årskurs 3 och sedan går vidare till årskurs 4, 5, och 6.

Tillsynen visar att skolan behöver utveckla sitt arbete så att utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. Vid skolan fortgår både förbyggande arbete och pågående insatser för att skapa lugn i lärmiljön. De insatser som är pågående under tillsynen kan dock inte ses som tillräckliga då skolans vidsträckta ansvar inbegriper att tillförsäkra alla elever studiero.

Även elevinflytande är ett område där Öllsjö skola F-6 måste utveckla sitt arbete då variationen mellan skolans lärare avseende deras uppdrag att se till att eleverna ges inflytande över sin utbildning kan medföra att eleverna inte erbjuds en likvärdig utbildning. Det har dock under tillsynen framkommit goda exempel i intervjuer kring hur lärare arbetar med att utveckla elevernas inflytande över undervisningens innehåll vilket skapar goda förutsättningar för pedagogiska diskussioner som kan utgöra ett stöd i skolans fortsatta utvecklingsarbete.

Öllsjö skola arbetar aktivt med att identifiera och sätta in åtgärder för de elever som är i behov av särskilt stöd. Skolan behöver dock förbättra sin beredskap att möta elever med annat modersmål och stödja dem i sin andraspråsutveckling genom att säkerställa att studiehandledning på modersmålet ges till de elever som är i behov av det.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Kristianstads kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska **senast den 28 maj 2014** redovisas för Skolinspektionen.

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Kristianstads kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Se till att eleverna har ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Motivering

Enligt skollagen ska elever ges inflytande över utbildningen. Läroplanen anger att läraren ska svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Elevinflytande är ett av de prioriterade målen i Kristianstad kommun. Av de dokument Skolinspektionen tagit del av och av intervjuer framkommer att det formella inflytandet i form av olika råd såsom klassråd och elevråd ger eleverna möjlighet att påverka och utöva inflytande över skolans verksamhet. Däremot kan Skolinspektionen konstatera utifrån intervjuer att elevernas möjlighet till ett reellt inflytande på undervisningens innehåll behöver utvecklas. Intervjuade elever uppger att deras inflytande över undervisningens arbetsformer och innehåll varierar mellan lärare och att inflytandet ofta begränsas till val mellan alternativ och ordningsföljd på arbetsuppgifter. Eleverna menar att påverkansmöjligheterna främst handlar om undervisningens form. Några elever beskriver dock att de upplever att deras synpunkter förs in den pedagogiska planeringen vid genomgång med läraren. I den enkät som elever i årskurs 5 besvarat inför Skolinspektionens tillsyn har påstående som rör delaktighet och inflytande ett relativt lågt värde, 5,7 på en tiogradig skala vilket är lägre än det genomsnittliga värdet 7,1 inom Kristianstad kommun.

Vid lärarintervjun uppger lärarna att rektor gett direktiv gällande användande av pedagogiska planeringar. Några lärare uppger att de genom arbetet med pedagogiska planeringarna upplever goda möjligheter för elevinflytande. Samma lärare ger exempel på hur de arbetar med elevinflytande i undervisningen och beskriver att eleverna görs delaktiga vid framtagande och fastställande av undervisningsområden avseende undervisningens innehåll, arbetssätt och arbetsformer. Andra lärare uttrycker att de pedagogiska planeringarna blir styrande och att den givna planeringen får till följd att lärarna i större utsträckning bedriver sin undervisning utan att eleverna bereds möjlighet att utöva inflytande över innehåll och arbetsformer. Rektor bekräftar bilden av att det varierar mellan hur lärarna tillgodoser elevernas rätt till inflytande och att det finns en skillnad mellan lärare i hur mycket de släpper in eleverna i undervisningens innehåll.

Mot denna bakgrund måste rektorn och lärarna säkerställa att eleverna ges möjlighet till ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Författning

4 kap. 9 § skollagen

Lgr 11 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter,

Lgr 11 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande

Lgr 11 2.8 Rektorns ansvar

Trygghet och studiero

Bedömning

Kristianstads kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Se till att skolmiljön präglas av studiero.
- Se till att det finns en plan mot kränkande behandling som anger de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling.

Motivering

Skollagen anger att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Av skollagen framgår att ska det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som ska påbörjas eller genomföras under det kommande året.

Vid elevintervjuerna uppger elever att det stundtals är bristande studiero och ger exempel på att det kan vara stökigt och svårt att få arbetsro. Eleverna uppger vidare att de upplever att oron påverkar möjligheterna att koncentrera sig och genomföra arbetsuppgifter, och att studieron är beroende av vilken lärare som undervisar. Eleverna menar att lärarna har olika sätt att arbeta för att skapa studiero. Elever beskriver vidare att det i någon klass pågår insatser i form av bland annat gruppsamtal för att förbättra studieron. Några elever beskriver att deras lärare kontinuerligt samtalar med dem utifrån trivsel, trygghet och studiero.

Vid intervjuer med lärare beskriver några av dem elevgrupperna som oroliga och de bekräftar att det kan vara problem med studieron i en del klasser. Vid intervjun uppger lärarna att de upplever att lokalerna påverkar studieron negativt. Några lärare uttrycker att skolans öppna ytor och glasytor bidrar till att det är svårt att skapa studiero främst på grund av elever rör sig i lokalerna vilket både kan distrahera andra elever och stundom störa pågående undervisning. Detta stärks av den enkät till lärare vid skolan som Skolinspektionen skickat ut inför tillsynen. Av enkäten framgår att index för lärarnas upplevelse av studiero ligger lägre än både index för Kristianstad kommun och sammanställningen av alla skolor som ingått i enkätomgången. Lärarna beskriver vidare att gemensamma tider, raster och förflyttningar i lokalerna har diskuterats och ansatser till samordning har diskuterats i arbetslagen. Rektorn bekräftar att studieron varierar mellan olika lärare och klasser.

Den plan mot kränkande behandling som Skolinspektionen tagit del av innehåller beskrivningar av vilka åtgärder och insatser som ska genomföras i det förebyggande och främjande arbetet. I planen finns angivet vilka åtgärder skolan avser att vidta under aktuellt år. Insatserna är dock generella och det saknas en anknytning till den kartläggning som genomförts. Intervjuade lärare beskriver åtgärder som verksamheten specifikt arbetar med i det målinriktade arbetet utifrån de behov som uppstått. Dessa åtgärder finns dock inte med i planen för kränkande behandling.

Mot bakgrund av ovanstående behöver rektorn och lärarna utforma utbildningen så alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. Det ska också finnas en plan mot kränkande behandling som anger de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever.

Författning

5 kap. 3 § skollagen

6 kap. 8 § skollagen

Särskilt stöd

Bedömning

Kristianstads kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Se till att skolan ger studiehundledning på modersmålet till elever som har behov av det.

Motivering

Enligt skolföfattningarna ska skolan ge studiehundledning på modersmålet till de elever som har behov av det.

Vid intervjuer med lärare framkommer att det finns elever på skolan som har behov av studiehundledning på modersmålet men som inte får det behovet tillgodosett. Det framkommer vidare att lärarna saknar kunskap om när och på vilka sätt studiehundledning kan utgöra ett stöd för elever med annat modersmål än svenska.

Mot bakgrund av ovanstående måste huvudmannen se till att skolan ger studiehundledning på modersmålet till elever som har behov av det.

Författning

5 kap. 4 §§ skolförordningen

På Skolinspektionens vägnar

Peter Sääw

Beslutsfattare/ Utredare

Lotta Müller

Föredragande/ Utredare

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.